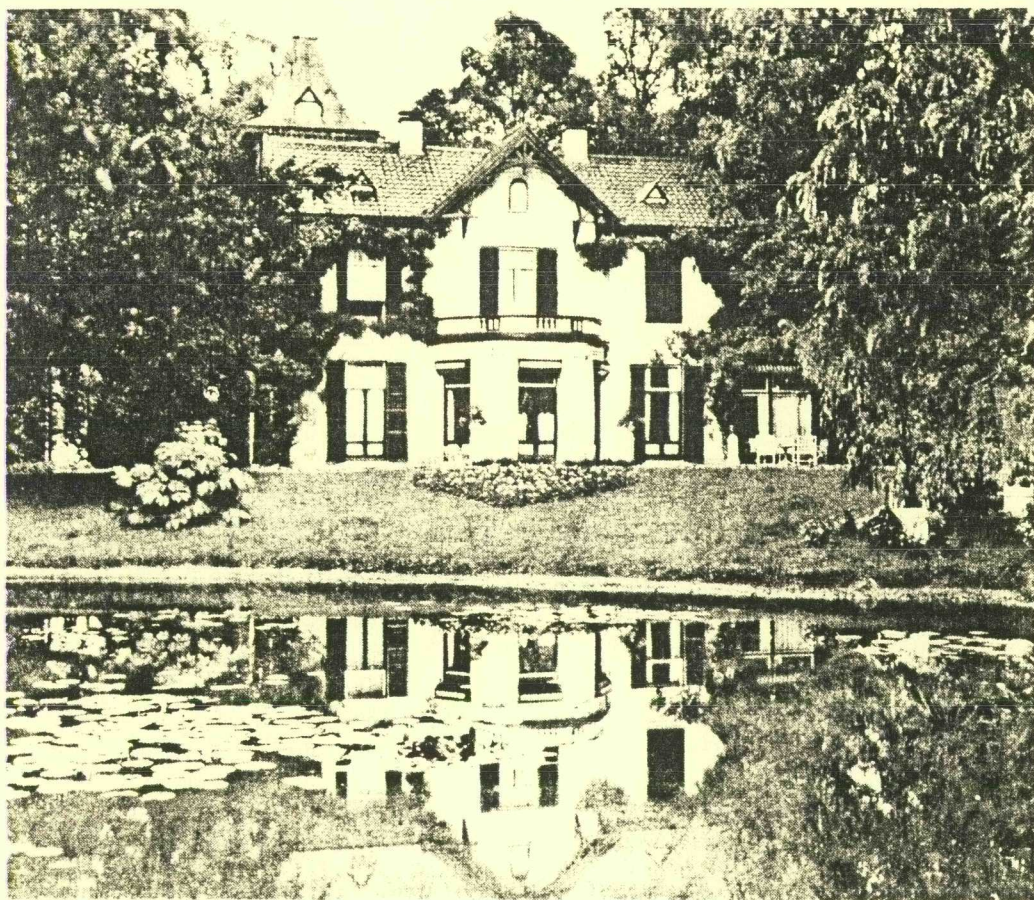

VAN ZOYS TOT SOEST

TIJDSCHRIFT VAN DE "HISTORISCHE VERENIGING SOEST"

17e jaargang nr. 4 voorjaar 1997

Foto omslag:

Soestdijk "Huize Eikenhorst"

Historische Vereniging Soest
Opgericht 8 mei 1980

Bestuur

Voorzitter : P.J. van Doorn, Schoutenkampweg 113, Soest
Secretaris : Mevr. E. Stolwijk, Kruisweg 2, Soest, Telefoon 035-6017113
Penningmeester : J.Th. van der Putten, Leeuwerikweg 30, Soest
Overige leden : A.J. van den Dijssel, Irenelaan 7, Soest
J.E.J. Hilhorst, Plasweg 57a, Soest
W.C.J.M. Peters, Van Mecklenburglaan 24, Soest
R.P. van Dorresteyn, Kolonieweg 6a, Soest
W. Routers, Cimbaal 19, Soest
Redactie : P.J. van den Breemer, Vosseveldlaan 21, Soest
Vormgeving : Drukkerij Practicum BV, Torenstraat 22a, Soest
Alle rechten voorbehouden.

Overname uit deze uitgave is alleen toegestaan na schriftelijke toestemming van het bestuur van de Historische Vereniging Soest.

De contributie bedraagt f 35,-- per jaar.

Betaling is mogelijk:

op de postrekening van de penningmeester Historische Vereniging Soest,
nummer 54.59.21.8

danwel op de bankrekening van de vereniging bij de Rabobank te Soest,
rekening nummer 3599.02.235. (Giro van de bank: 212775.)

DE FAMILIE WANTENAAR

door G.J.M. Derks/Werkgroep Genealogie

De familie Wantenaar woont al twee en een halve eeuw in Soest en mag daarmee wel tot de oude Soester (boeren)families worden gerekend. Om precies te zijn: het eerste lid van de familie Wantenaar kwam in 1749 naar Soest. Dat was Thomas Willemsz Wantenaar (1720-1804), geboortig van Blauwkapel bij Utrecht.

Herkomst en nakomelingen

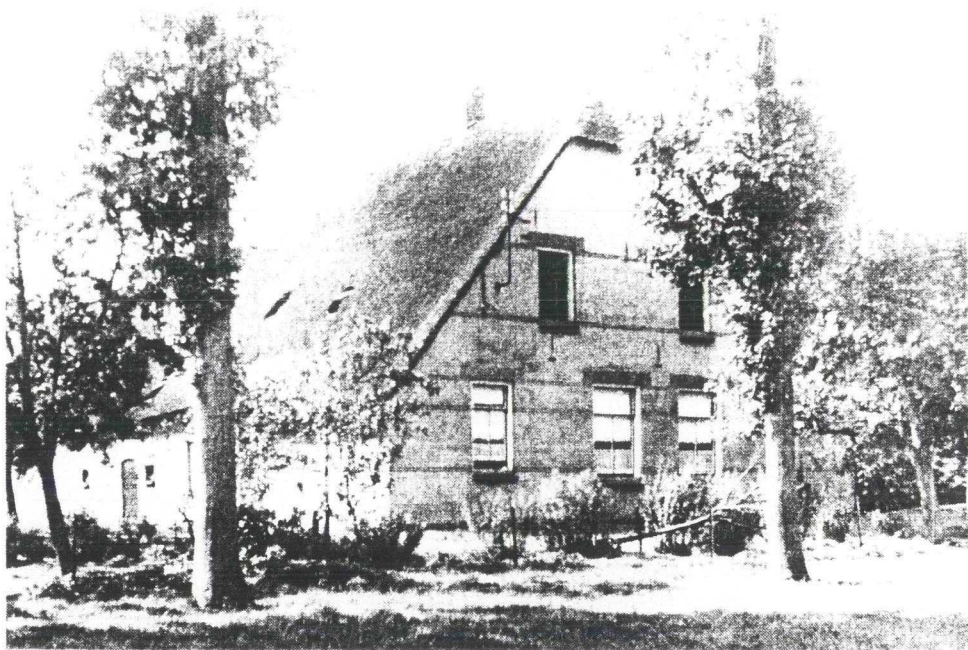
De voorouders van Thomas Wantenaar woonden voornamelijk in Utrecht en de directe omgeving van deze stad. Zijn ouders - Willem Thomasse Wantenaar en Aaltje Hendriks - hadden een boerderij te Oostveen (Maartensdijk).

In Utrecht was de familie in vroeger eeuwen tamelijk uitgebreid. Ook buiten de provincie Utrecht kwamen echter Wantenaren voor. Over de herkomst en de precieze betekenis van de naam is nog weinig bekend. Afgezien van de Soester tak lijkt de familie in Nederland geheel te zijn uitgestorven. Ook in Soest hing het voortbestaan echter meer dan eens aan een zijden draadje. Pas ruim na 1900 werd het aantal familieleden weer groter. In 1947 woonden in Nederland nog slechts 25 personen met de naam Wantenaar, waarvan achttien in Soest. In Soutenburg woonden er drie, in Leusden twee, terwijl Utrecht en Venhuizen (bij Enkhuizen in Noord-Holland) elk één Wantenaar als inwoner hadden. (1)

Alle nog in Soest en omgeving levende Wantenaren stammen af van genoemde Thomas. Tot de verdere afstammelingen in Soest behoren óók alle nog levende leden van de familie Van Hofslot en via deze familie - in vrouwelijke lijn - weer diverse telgen van oude Soester boerenfamilies als Van Roomen (Grote Melm), Hilhorst (Piet van Riek-tak), Van den Breemer (de Engendaal-tak, de Jan-van-Mart-tak en de Peter-van Gart-tak ofwel de kassiersfamilie) en Kuijper.

Het Lange Huijs

In Soest was de naam Wantenaar vooral verbonden aan de Birk, meer in het bijzonder aan de boerderij het Lange Huijs (of Lange Huus), aan de Birkstraat 131, vroeger nr. 73. Thans is hier een hippisch centrum gevestigd.

Het Lange Huys. (Voor de brand van 1951.)

Het Lange Huijs was gelegen op het terrein van het voormalige mannenklooster Mariënhof en behoorde tot de grootste boerenbedrijven in Soest. De naam "het Lange Huijs" werd reeds aan het begin van de 17de eeuw gebruikt en moet wel zijn ontleend aan het feit dat de boerderij vergeleken bij andere boerderijen van een opvallende lengte was. Op de zettingen van het huisgeld over 1644/1645 wordt het, net als één van de panden op de Grote Melm, maar liefst voor 22 gulden aangeslagen, het hoogst voorkomende bedrag! (2)

De boerderij was vroeger vermoedelijk deels opgetrokken uit materialen die van de kloostergebouwen afkomstig waren of mogelijk zelfs een verbouwd restant van het klooster. Nog in 1815 wordt het Lange Huis genoemd als een gewezen klooster (bewoond door een Landbouwer) aan welke oorspronkelijke functie niets meer herinnerde dan "eenige uitwendige teekenen". (3) Sinds de herbouw na de brand in 1951 staat het Lange Huijs met de voorgevel naar de Birkstraat, voorheen was de boerderij met de voorzijde naar de Peter van den Breemerweg gericht.

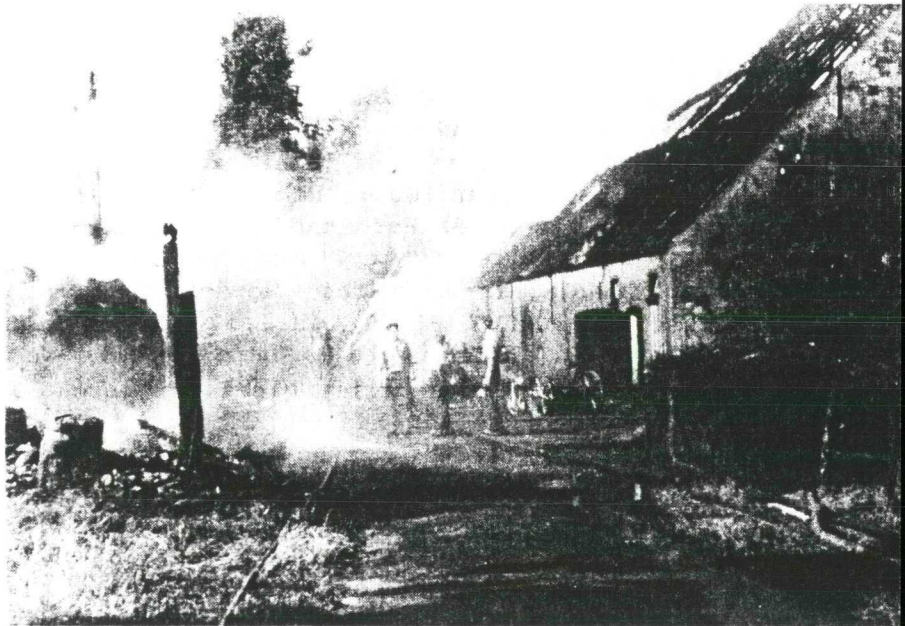
Het klooster Mariënhof had vroeger vier boerderijen in de

Birkt te Soest in haar bezit. De vier bedrijven werden gemakshalve wel aangeduid als het Eerste, Tweede, Derde en Vierde Erf, hoewel soms ook andere namen bekend waren. Het eerste erf telde vanaf Amersfoort en zo was na Het Eind of het Eerste Erf (Birkstraat 139) het Lange Huijs het Tweede Erf. Sinds 1862 wordt ook het zogenaamde Derde Erf (Birkstraat 139) bewoond door leden van de familie Wantenaar!

Opzet van het artikel

De Werkgroep Genealogie beschikt over een vrij uitgebreide documentatie over de Soester tak van de familie Wantenaar. In dit artikel kunnen we echter slechts in hoofdlijnen de familie volgen. Op de jongste generatie wordt slechts summier ingegaan. Voor meer informatie kunnen zich wenden tot de leden van de Werkgroep Genealogie. Deze komen iedere tweede donderdag van de maand bijeen in Museum Oud Soest aan de Steenhoffstraat. Tegelijkertijd met het artikel is in het museum een kleine expositie ingericht over de familie Wantenaar.

In het navolgende wordt de familie per generatie behandeld.

Het Lange Huys. Brand 28 juni 1951.

De generaties zijn aangeduid met een Romeins Cijfer, terwijl tussen ( ) bij de meeste personen het geboorte- en overlijdensjaar zijn aangegeven. Ter verduidelijking van de familiërelaties is aan het einde een schema opgenomen.

I Thomas Willemsz Wantenaar (1720-1804)

Thomas Wantenaar was de eerste Wantenaar in Soest. Dit dorp zal voor hem geen onbekende plek zijn geweest. Zijn oom en tante Seger Hendriksz Schouten en Josina Hendriks woonden in Soest en ook zijn nicht Stijntje Segers Schouten, gehuwd met Rutger de Beer.

Thomas trouwde in 1749 met Aartje Schouten (1717-1789), weduwe van Seger Hendriksz. Thomas betrok de boerderij het Lange Huijs, waar zijn bruid hoogstwaarschijnlijk reeds woonachtig was. Als landbouwer had Thomas ook te maken met de "rampen" van de 18de eeuw, waaronder de veepest. Van zijn vijftien runderen stierven er in 1770 maar liefst negen stuks. (4) Behalve boer was Thomas Wantenaar in 1754 schepen en in 1762 rotmeester te Soest. Over de rotmeesters en hun werk heeft u kunnen lezen in het winternummer 1995-1996 van dit tijdschrift. Naast gepachte landerijen, had Thomas Wantenaar ook wat eigen grondbezit, dat hij door aankopen nog enkele malen uitbreidde. De grootste aankoop deed hij in het jaar 1754, namelijk de hofstede "Zevenslootakker" op het Korte End. (5) Deze boerderij was leengoed van de St. Paulusabdij te Utrecht en eigendom van de familie Van Rheede van Amerongen. Thomas verhuurde de boerderij aan Evert Gijsbertsen voor een bedrag van 100 gulden per jaar. (6) De boerderij heeft thans als adres Ferdinand Huijcklaan 7, en wordt bewoond door de familie Van 't Klooster.

Uit het huwelijk van Thomas en Aartje werden twee zoons geboren, namelijk Willem (1751-1830) en Aart (1753-1831). Aartje overleed in 1789. Thomas werd bijna 84 jaar oud en overleed in 1804. De oudste zoon Willem bleef vrijgezel. In 1813 woonde hij als "bouwknecht" bij zijn broer Aart. In 1830 is hij in de Birkt overleden. Met Aart vervolgen we ons verhaal.

II Aart Thomasse Wantenaar (1753-1831)

Aart Thomasse Wantenaar zette het boerenbedrijf van zijn ouders voort. In de tijd dat Aart op het Lange Huijs woonde, wisselde de boerderij van eigenaar. Vermoedelijk kwam het

Lange Huijs in 1811 in het bezit van Maurits Dreijer, wiens weduwe de boerderij in 1815 verkocht aan Pieter Craandijk, eigenaar van de buitenplaats Hofslot, eveneens in de Birkte gelegen.

Aart trouwde in 1791 met Maria Peterse van Doorn (1755-1829), afkomstig van het Korte End. Uit hun huwelijk werden drie zoons en één dochter geboren.

Dochter Aartje (1794-1827) trouwde in 1823 met Jan van 't Klooster (afkomstig van de boerderij 't Klooster aan de Eemstraat) en betrok met haar man vermoedelijk de hofstede Zevenslootakker. Afgezien van een jong gestorven kind bleef haar huwelijk kinderloos.

Toen zoon Petrus (1796-1824) op 27-jarige leeftijd - nog ongehuwd - kwam te overlijden waren zijn ouders nog in leven. Maria overleed namelijk in 1829 en Aart in 1831. De zoons Thomas (1793-1842) en Willem (1798-1870) stichtten een eigen gezin en worden hierna afzonderlijk behandeld.

IIIa Thomas Aartse Wantenaar (1793-1842) en

IVa Aart Wantenaar (1834-1866)

Ook Thomas Aartse Wantenaar boerde in de Birkte. Mogelijk was dat op het Lange Huijs, maar ook de boerderij "Het Eind" (Birkstraat 139) wordt wel genoemd. Vanaf 1830 tot aan zijn dood in 1842 maakte Thomas deel uit van de Soester gemeenteraad.

In 1823 trouwde hij met Heintje van 't Klooster (1788-1846), een zuster van zijn zwager. Dit huwelijk bleef - op een doodgeboren zoon in 1823 na - acht jaar lang kinderloos. Daarna werden nog een dochter Maria (1831-1834) en een zoon Aart (1834) geboren. Alleen Aart werd volwassen. Hij was nog maar acht jaar oud toen zijn vader stierf. Reeds op elfjarige leeftijd was hij wees, want ook zijn moeder werd niet oud.

In 1857 trouwde Aart Wantenaar met Rijkje van den Breemer (1831-1896). Voor die tijd woonde hij in de Birkte bij zijn oom Toon van 't Klooster, die hem mogelijk heeft grootgebracht. Het huwelijk van Aart en Rijkje bleef kinderloos, zodat deze tak van de familie Wantenaar al snel uitstierf. Aan het leven van Aart kwam op een ongelukkige wijze een einde in het jaar 1866. Bij het plaggensteken had hij, of één van zijn knechten, een niet gesprongen granaat gevonden. De granaat werd thuis ontstoken, waarbij Aart zo zwaar

gewond raakte aan zijn been, dat het moest worden afgezet. Het verhaal luidt dat hij daartoe niet kon besluiten en uiteindelijk aan de verwondingen is bezweken. (7)

De knecht Theunis van 't Klooster raakte gewond aan zijn linkerarm. Deze arm werd succesvol afgezet en Theunis van 't Klooster heette in de volksmond voortaan "Theunis-één-arm". De Utrechtsche Provinciale en Stads Courant berichtte op 29 augustus en 27 september 1866 over dit ongeval en de slechte afloop.

Na het overlijden van Aart hertrouwde zijn weduwe Rijkje met Cornelis van 't Klooster. Door dit huwelijk kwam de boerderij Zevenslootakker aan de familie van 't Klooster.

IIIb Willem Aartse Wantenaar (1798-1870)

Willem Wantenaar betrok het Lange Huijs na zijn huwelijk in 1828 of na het overlijden van zijn broer Thomas in 1842. Hij huurde de boerderij van Pieter Craandijk, later van diens dochter Alida Elisabeth, in de Birkst aangeduid als "Juffrouw Daatje". In 1862 en opvolgende jaren breidde hij zijn landbouwgrond aanzienlijk uit door de ontginning van nog eens ruim 19 bunder heide.

Willem Wantenaar was in 1828 getrouwd met Jannetje Kok (1799-1874), afkomstig van de tot boerderij vervallen buitenplaats Vosseveld in de Birkst. Dit huwelijk zal wel de zegen van zijn ouders hebben gehad, want Cornelis Kok, de vader van Jannetje, was één van de rijkste boeren van Soest. Willem Wantenaar en Jannetje Kok kregen binnen vijftien jaar maar liefst dertien kinderen, waarvan één dochter dood werd geboren en één dochter nog geen jaar oud werd.

Toen in 1852/1853 de nieuwe H.H. Petrus en Pauluskerk werd gebouwd, schonk Willem Wantenaar een fraai gesneden communiebank.

Na het overlijden van Willem in 1870 en Jannetje in 1874 werd de boedel geïnventariseerd en vervolgens verdeeld. (8) Uit de inventaris blijkt dat het echtpaar Wantenaar-Kok een welgesteld boeren-echtpaar was: de waarde van de boedel beliep in totaal een bedrag van ruim 133 duizend gulden. Aan vee was aanwezig: vijf paarden, zeventien koeien (grijsbont, zwartbont, roodbont en vaalbont), acht melkvaarssen en acht vaarssen, vijf grijsbonte en vijf zwartbonte kalveren, drie pinkossen en een zwartbonte stier, 22 varkens en tien kippen en een haan. Tot de boedel behoorde ook de boerderij Vosse-

✠

GEDENK IN UWE GEBEDEN

DE ZIELE VAN ZALIGER

WILLEM WANTENAAR,

*die, gesterkt door de genademiddelen der H. Kerk, in den
ouderdom van ruim 73 jaren, te Soest overleden is 28 Oc-
tober 1870, en begraven den 31 daaraanvolgende op
het R. K. P. Kerkhof aldaar.*

Gelukkig de man, die zonder vlek bevonden werd, en
het goud niet naliep, noch zijn vertrouwen stelde op geld
en schatten! Wie is deze? opdat wij hem prijzen; want
wonderbare dingen heeft hij in zijn 70en gedaan. Wie
daarin beproefd werd en volmaakt was, een onvergankelijke
roem zal hem geworden; hem, die overtrofen kon, maar
niet overtrad; die het kwade doen kon, maar het niet deed.
Daarom zijn zijne goederen bij den Heer verskerd.

Ecol. XXXI: 8—11.

Onze Vader. . . . . Wees gegroet. . . . .

Hij ruste in vrede!

H. J. Woudeberg, te Soest.

✠

GEDENK IN UWE GEBEDEN

DE ZIELE VAN ZALIGER

JOANNA KOK,

WEDUWE VAN

WILLEM WANTENAAR.

*Die, gesterkt door de genademiddelen der
H. Kerk, overleden is te Soest in den
ouderdom van 74 jaren, den 1 Junij
1874, en begraven op het Pro-
testante Kerkhof aldaar den
12 der 18de van*

Wat is dat, gedenken van een dode? Het is
een pligt te zijn, niet te hopen, niet te denken
aan heerlijkheid, maar op den levenden God,
die ons rakkelijk alles verleent tot genieting.
Welke te zijn, ook te worden in alle
werken, vrigewig, mededelend om te zijn.
Schatten op te leggen voor de toekomst, op
dat hij het wezen leven verkrijgt.

I Tim. VI. 17-19

Onze Vader. . . . . Wees gegroet. . . . .

ZIJ RUSTE IN VREDE!

H. J. Woudeberg, te Soest.

Willem Wantenaar (1798-1870) en echtgenote Johanna Kok (1799-1874).

veld met ruim 36 bunder grond. Jannetje Kok had deze boerderij in 1863 geërfd uit de nalatenschap van haar moeder Maria Kok-Steenbeek. Bij de verdeling kwam Vosseveld aan de oudste dochter Maria Wantenaar (1829-1915), sinds 1853 getrouwd met Arie van Hofslot.

Hoe is het verder met de kinderen uit dit grote gezin gegaan? Van de zeven volwassen geworden dochters waren er slechts twee getrouwd, namelijk de eerder genoemde Maria Wantenaar en haar zuster Marretje Wantenaar (1832-1866). Marretje trouwde in 1857 met Gerrit van Hofslot, een oudere broer van Arie van Hofslot. De broers Van Hofslot waren afkomstig van de eveneens in de Birkt gelegen boerderij Hinlopen. Alle nog levende leden van de familie Van Hofslot stammen af van deze broers. Na het overlijden van Marretje Wantenaar kwam haar jongere, ongetrouwde zuster Elisabeth Wantenaar (1837-1915) als huishoudster het moederloze gezin ondersteunen. Elisabeth, ofwel "Lijsje" had eerder enige tijd in het Overijsselse Ootmarssum gewoond.

Twee andere dochters traden in de Congregatie der Zusters van Onze Lieve Vrouw te Amersfoort. Petronella Wantenaar (1838-1867) overleed in 1867 in het klooster te Amersfoort en werd in de grafkelder van de zusters bijgezet. Haar jongere zuster Christina Wantenaar (1841-1906) werd in 1874 als postulante in dezelfde orde aangenomen. Net als haar overleden zuster droeg zij in het klooster de naam "Maria Verena". In 1875 verbleef Christina (= Stijntje) te Ootmarssum in de provincie Overijssel. Later kwam zij naar het St. Josephgesticht aan de Steenhoffstraat te Soest, waar zij als verpleegster werkzaam was. Stijntje is in 1906 in het St. Josephgesticht overleden.

Zoon Aart Wantenaar (1836-1858) werd maar 22 jaar oud en overleed ongehuwd.

Zijn oudere broer Gerrit Wantenaar (1835-1907) was ongehuwd en bleef aanvankelijk met drie van zijn zusters op het Lange Huijs wonen. In 1875 kocht hij deze boerderij met bijna dertig ha grond voor ruim 31 duizend gulden. Gerrit - op zijn Soesters: Gart - en zijn zusters bleven hier wonen tot ca. 1886. Het Lange Huijs is daarna o.a. verhuurd geweest aan hun neef Willem van Hofslot, een zoon van hun oudste zuster Maria van Hofslot-Wantenaar.

De oudste zoon Cornelis Wantenaar (1831-1920) trouwde in 1862 met Petronella Hilhorst (1831-1914), één van de doch-

ters van Pieter Jansen Hilhorst, alias de "gouden tientjes-boer". Cnelis Wantenaar boerde aanvankelijk op Het Derde Erf, de boerderij van zijn schoonvader. In 1874 kocht hij van de familie Van den Berg een boerderij op de hoek van het Kerkpad en de Korte Melmweg, destijds nog aangeduid als de Teutsteeg. (9) Cnelis en Nelletje woonden hier ongeveer veertig jaar. Hun huwelijk bleef kinderloos. Ter gelegenheid van hun 25-jarig huwelijksfeest op 8 juli 1887 kregen zij van het St. Josephgesticht een zilveren tabaks- en sigarendoos, die in de familie Wantenaar nog altijd zorgvuldig wordt bewaard. Cnelis was lange tijd lid van het R.K. parochieel armbestuur. Na het overlijden van zijn vrouw Nelletje in 1914 trok hij in bij zijn zusters Lijsje en Hendrika (1843-1921), die inmiddels naar de Steenhoffstraat waren verhuisd.

Lijsje en Hendrika (= Heintje) woonden met hun eveneens ongehuwde broer Gerrit en zuster Aartje Wantenaar (1830-1904) na hun vertrek uit de Birkt gedurende een korte periode bij hun broer Cnelis. Daaropvolgend, vermoedelijk in 1891, verhuisden zij naar de Steenhoffstraat. Dit pand (thans Steenhoffstraat 61/61a) hadden zij waarschijnlijk gekocht of geërfd van hun ongehuwd overleden tante Elisabeth Kok (1810-1891). In Soest is het pand nog wel bekend als "De Vlijt", de manufacturenwinkel van de familie Koelman. Tegenwoordig zijn hier de Gebroeders Van Woerkom gevestigd. Van de ongetrouwde zusters Wantenaar wordt verteld dat zij in hun huis aan de Steenhoffstraat altijd met hun gezicht naar de kerk zaten! Broer Gerrit zal de laatste jaren van zijn leven voor een belangrijk deel gevuld hebben met het lidmaatschap van de gemeenteraad (1899-1905) en de functie van kerkmeester van de parochie van de H.H. Petrus en Paulus. De Soester tak van de familie Wantenaar dreigde in de tweede helft van de 19de eeuw uit te sterven. Zoon Peter Wantenaar (1839-1927) was de enige Wantenaar uit dit grote gezin die het geslacht voortzette. Met hem vervolgen we het verhaal.

IVb Peter Wantenaar (1839-1927)

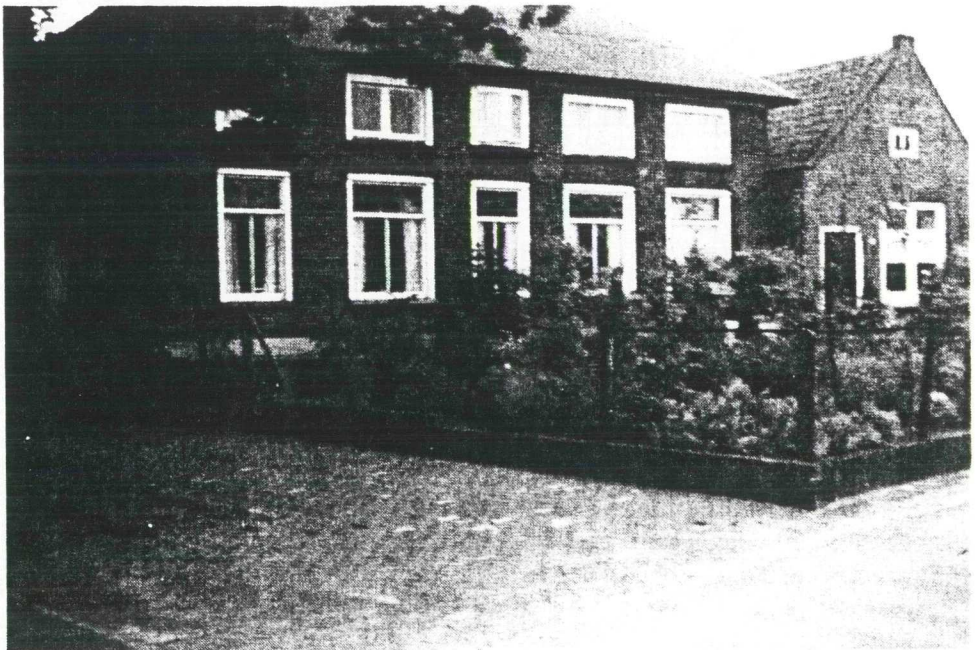
Peter - of kortweg Piet - Wantenaar trouwde in 1874 met Antonia Hilhorst (1846-1896), afkomstig van de boerderij Middelwijk aan het Kerkpad in Soest. In het dorp was zij bekend als "Teun van Riek". Zij was de oudste dochter van Rijk Hilhorst en een kleindochter van de eerder genoemde

"gouden tientjes-boer".

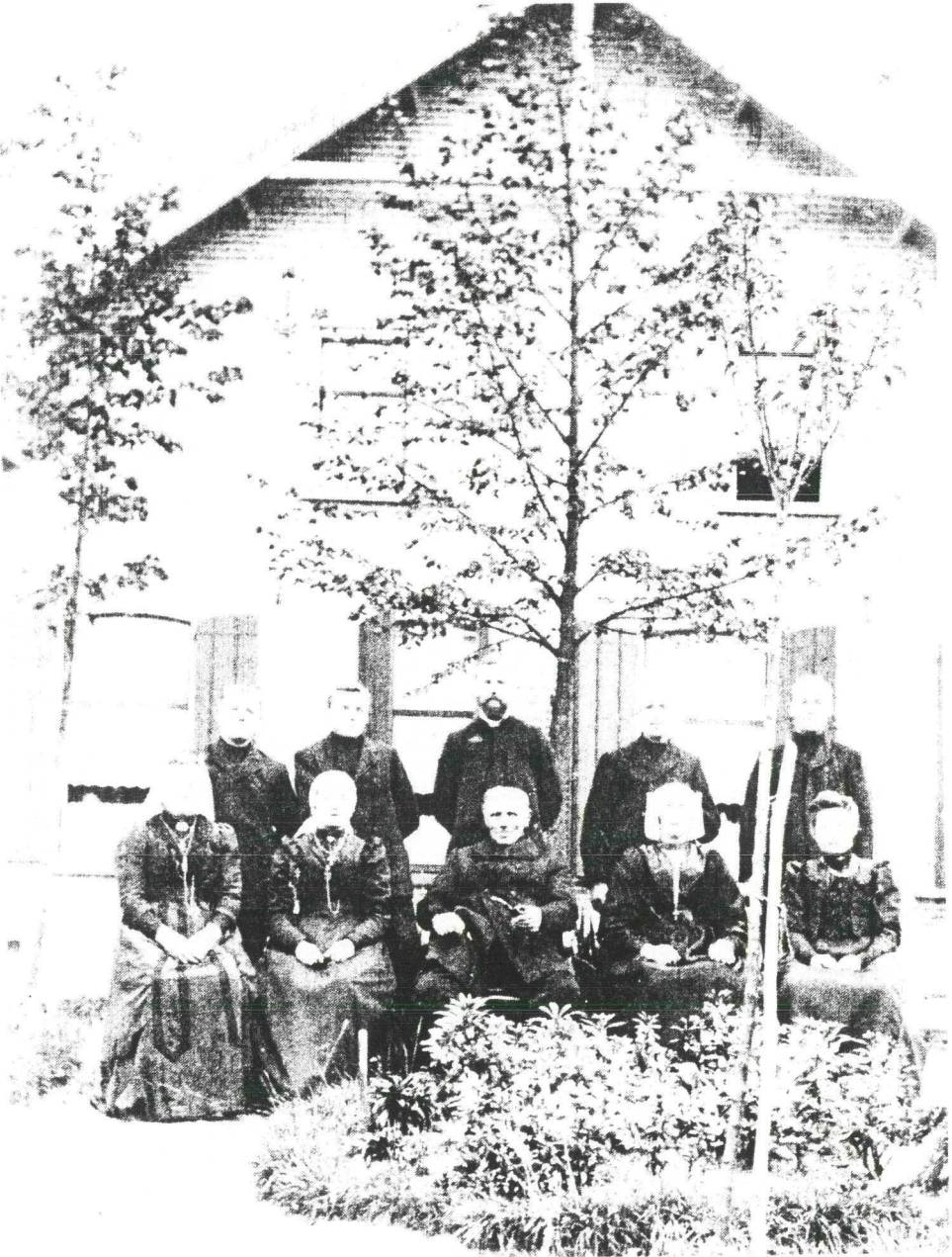
Pieter kocht voor bijna 34 duizend gulden op een publieke veiling in 1875 de boerderij "Het Derde Erf" in de Birkst, uit de nalatenschap van Juffrouw Daatje Kraandijk. De boerderij was toen 32 ha groot.

Piet kreeg bij Teunisje Hilhorst zes kinderen, twee dochters en vier zoons. Teunisje overleed in 1896, bijna vijftig jaar oud. Piet was ruim dertig jaar weduwnaar en overleed in 1927.

De oudste dochter Jans Wantenaar (1876-1932) trouwde op latere leeftijd met Piet van den Breemer, landbouwer in de Birkst. Aan haar leven kwam op vrijdag 24 juni 1932 een einde door een noodlottig ongeval. Jans was met haar schoonzuster op de fiets naar de St. Jansprocessie in Laren geweest. Tegen vijf uur 's middags arriveerde zij weer in de Birkst maar verzuimde bij het oversteken van de Birkstraat op het verkeer te letten. Een vanuit Soest naderende "automobiel, bestuurd door den heer E.Th. uit Dinxperlo" kon haar niet

Boerderij "Het Derde Erf", Birkstraat 125.

Vader Piet Wantenaar, met v.l.n.r. zittend zijn schoondochters, Mie van den Breemer en Maria van den Hengel, en dochters Mijn en Jans Wantenaar, en staande v.l.n.r. de zonen Cornelis-Willem en Gart, schoonzoon Willem van den Hengel en zoon Rijk.

meer ontwijken. Jans werd met ernstige verwondingen naar het Amersfoorts St. Elisabethziekenhuis gebracht, waar zij 's avonds omstreeks half tien is overleden. Op dinsdag 28 juni vond onder zeer grote belangstelling de begrafenis plaats. Haar jongste broer, Mgr Wantenaar, verbleef toevallig tijdelijk in Nederland en verrichtte de plechtigheden. (10)

De tweede dochter, Mijntje Wantenaar (1877-1958), trouwde met Willem van den Hengel (1871-1939) en vertrok naar Achterveld, waar zij boerden op "Gasthuis Daatselaar". Zij kregen tien kinderen.

Zoon Rijk Wantenaar (1881-1960) bleef ongehuwd. Hij had lange tijd een eigen boerderij (Birkstraat 127, vroeger nr. 71), die hij dreef met behulp van zijn huishoudster, de in Barneveld geboren Geurtje van den Hoven. Later woonde Rijk in een huis aan de overzijde van Birkstraat. Rijk en Geurtje zijn kort na elkaar overleden.

De jongste van de zes kinderen, Gart Wantenaar (1886-1951), vertrok in 1898 naar het seminarie in Culemborg. Hij was toen twaalf jaar oud. In 1909 werd hij te Mill Hill tot priester gewijd. Voortaan werd hij aangeduid als "heerbroer", "heerroom" of "heerneef", al naar gelang de nabijheid in verwantschap. Tot 1919 was hij professor aan het St. Joseph's missiehuis te Roosendaal. Daarna vertrok hij zelf naar de missie in voormalig Belgisch Congo, waar hij werkte vanuit Basankusu. Daar was hij achtereenvolgens apostolisch prefect, apostolisch vicaris en titulair bisschop. Op woensdag 14 april 1948 werd hij in de kerk van de H. Familie te Soest-Zuid door Mgr. Stam tot bisschop gewijd.

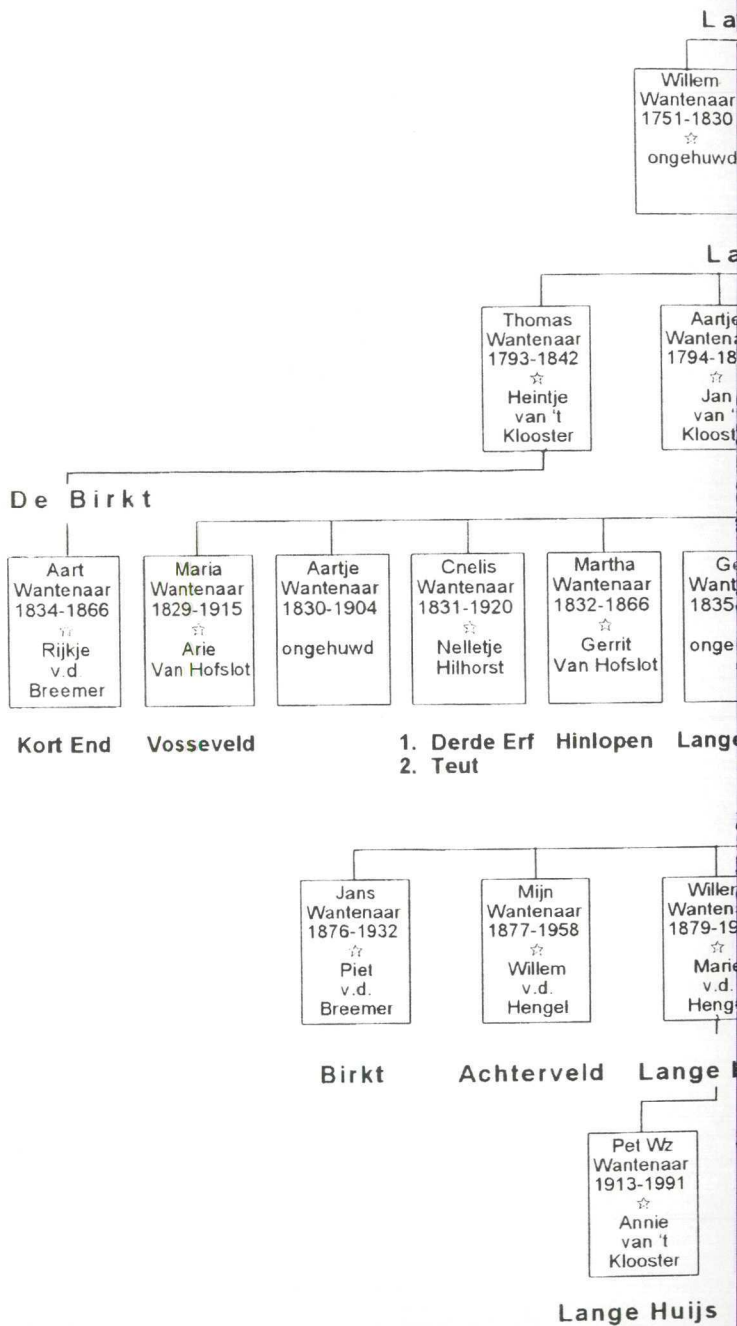
Gedurende zijn verblijf in Basankusu bleef hij geïnteresseerd in het wel en wee van zijn familie en .... in het boerenbedrijf. Zo had hij in Basankusu zijn eigen varkens! Feest was het o.a. bij zijn bisschopswijding en voor zijn terugkeer naar Basankusu. Behalve zijn broers en zusters met hun kinderen waren dan ook neven, nichten en soms zelfs achterneven en nichten van de partij.

Op zondag twee december 1951 is Mgr. Wantenaar vrij plotse-ling te Basankusu overleden, nadat hij 's ochtends nog de mis had gelezen.

De zoons Willem (1879-1967) en Cornelis (1883-1927) hadden elk een gezin, zodat er voor het eerst sinds enkele tientallen jaren weer twee gezinnen Wantenaar in Soest woonden.

HET GESLACHT WANTENAAR IN SOEST

Thomas
Wantenaar
1820-1804
☆
Aartje
Schouten

ge Huijs

Aart
Wantenaar
1753-1831
☆
Maria
Van Doorn

ge Huijs

Petrus
Wantenaar
1796-1824
ongetruwd

Willem
Wantenaar
1798-1870
☆
Jannetje
Kok

Lange Huijs

ar
07
d

Aart
Wantenaar
1836-1858
ongetruwd

Lijsje
Wantenaar
1837-1915
ongetruwd

Petronella
Wantenaar
1838-1867
kloosterz.

Pieter
Wantenaar
1839-1927
☆
Teunisje
Hilhorst

Stijntje
Wantenaar
1841-1906
kloosterz.

Heintje
Wantenaar
1843-1921
ongetruwd

uijs

Derde Erf

Rijk
Wantenaar
1881-1960
ongetruwd

Cornelis
Wantenaar
1883-1927
☆
Mie
v.d.
Bremer

Gart
Wantenaar
1886-1951
priester

ijs

Birkt

Derde Erf

Belgisch
Congo

Piet Cz
Wantenaar
1913-1989
☆
Marie
Schimmel

Joop
Wantenaar
1922
☆
C.
Verhoef

Birkt

Derde Erf

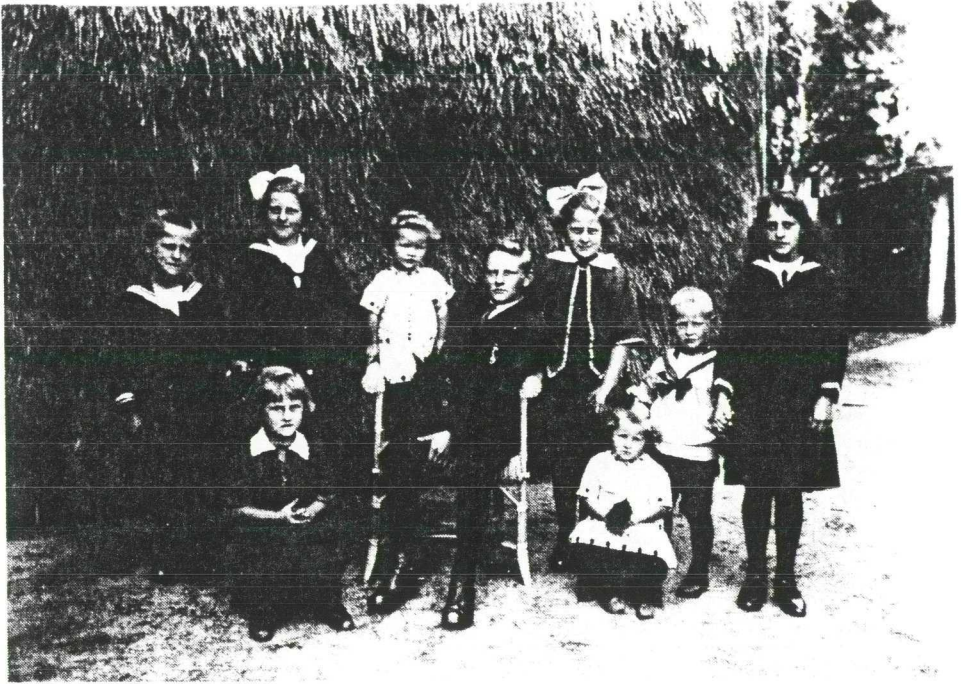

Vader Willem Wantenaar (1879-1967) met 9 dochters en zoon Piet.

Voor Stien-Jans - vader Willem - Geert en Eef.

Staande Marie, Teun, Piet, Mien, Annie en Ali.

grotendeels in de as gelegd. Tegen twee uur 's middags zag Annie vlammen slaan uit één van de twee dicht bij de boerderij staande hooibergen. Piet, die zich ter ruste had gelegd, werd gewaarschuwd en trachtte samen met enkele andere te hulp geschoten personen de vlammen te doven. De brandweer werd gebeld, maar inmiddels was de brand naar de tweede hooiberg en een houten schuur overgesprongen. Door de enorme vlammenzee en de daarmee gepaard gaande grote hitte vatte ook het rieten dak van de boerderij vlam. Met behulp van voorbijtrekkende vakantiegangers werden het meubilair en de landbouwmachines gered. Van de boerderij bleef uiteindelijk alleen een deel van de onderbouw van het achterhuis gespaard. (11) Gedurende de eerste week werden Piet en Annie met hun kinderen bij overbuurman Piet van Hofslot ondergebracht. Later was er voor hun een noodwoning beschikbaar. De herbouw van de boerderij werd uitgevoerd door "kleine" Willem van Asch. Het Lange Huijs stond oudtijds met de achtergevel naar de Birkstraat en met de voorgevel naar de

Kinderen van Cornelis Wantenaar en Maria van den Breemer, v.l.n.r. Peter, Tome, Ali, Piet, Martha, Joop en Bertha en laag zittend Jenny en Mientje.

Peter Van den Breemerweg, maar werd bij de herbouw omgedraaid zodat de voorgevel sindsdien naar de Birkstraat is gericht.

In 1974 werden Piet en Annie opgevolgd door hun oudste zoon Wim, alweer de zevende generatie Wantenaar op het Lange Huijs. Piet en Annie gingen zelf aan de overzijde van de Birkstraat wonen, tegenover de boerderij. De in 1978 geboren oudste zoon van Wim kreeg echte Wantenaar-voornamen, namelijk: Thomas Willem. Wim Wantenaar vertrok in 1985 met zijn vrouw en twee zoons naar Ontario in Canada, waar nog een zoon werd geboren. Door dit vertrek kwam een einde aan een periode van ruim 200 jaar, waarin het Lange Huijs met de familie Wantenaar was verbonden. Thans is er een hippisch centrum gevestigd.

Vb Cornelis Wantenaar (1883-1927) en nakomelingen

Cornelis Wantenaar (1883-1927) is voor zijn huwelijk in militaire dienst geweest. Uit zijn dienstitijd is nog een mooie foto bewaard gebleven. In 1912 trouwde hij met Maria van den Breemer (1888-1970), een dochter van de bekende boer en wethouder Peter van de Breemer. Peter was in Soest beter bekend als "Peter van Mart" en zijn dochter als "Mie van Peter".

Cnelis en Mie boerden op Het Derde Erf. Aanvankelijk werd er op de boerderij nog boter gemaakt. Dit ging met behulp van een machinale ontromer en karnmolen die in het bakhuis stonden opgesteld. Uit het huwelijk ontsproten tien kinderen, waarvan één zoon maar drie weken oud werd. Cnelis overleed zelf in 1927 aan een longontsteking, nog maar 44 jaar oud. Mie stond alleen voor de zorg van het boerenbedrijf en het gezin. Zij werd daarin bijgestaan door de boerenknecht. Achtereenvolgens waren dit onder anderen Willem Hagen, Job Botterblom, Wim van Roomen en diens broer Henk van Roomen. Vooral Willem Hagen heeft als vaste knecht het gezin veel bijgestaan. Later waren de eigen jongens oud genoeg om te helpen. De boerderij werd in 1953 overgenomen door de jongste zoon Joop Wantenaar, die zes jaar geleden weer plaats maakte voor zijn zoon.

De oudste zoon Piet Wantenaar (1913-1989) werd ter onderscheiding van zijn gelijknamige neef aangeduid als "Piet van Cnelis". In 1939 betrok hij de boerderij van zijn ongetrouwde oom Rijk Wantenaar (Birkstraat 127). Thans woont daar zijn zoon Kees.

Geraadpleegde bronnen:

Behalve van de resultaten van onderzoek op het Rijksarchief in Utrecht en de Gemeente-archieven van Amersfoort en Soest werd voor dit artikel gebruik gemaakt van de volgende bronnen:

- Bijdragen (mondelinge overleveringen en materiaal) van mevr. A.H. Wantenaar-Van 't Klooster te Leusden, mevr. J.W. van de Leemkolk-Wantenaar te Wijk bij Duurstede en dhr. J.H. Wantenaar te Soest, waarvoor onze hartelijke dank.
- Documentatie m.b.t. Soester families, aanwezig in het archief van de werkgroep Genealogie, in het bijzonder de collectie van de voormalige, niet officiële werkgroep "Eemland".
- J.G. Hilhorst. Hofslot en zijn bewoners. Herinneringen aan een Amsterdams koopmans-buitenverblijf gelegen in Soest. (Niet uitgegeven)
- Hein Vera. (De Familie Wantenaar). Soest, juni 1978. (Niet uitgegeven)
- P.J.K. van Werkhoven. Het geslacht Wantenaar. In: Stichtenaren uit vroeger jaren. Bundel verhalen, genealogieën en kwartierstaten uitgegeven ter gelegenheid van het 40-jarig bestaan van de afdeling Utrecht van de Nederlandse Genealogische Vereniging. Uitgave: Nederlandse Genealogische Vereniging, afd. Utrecht. Utrecht 1987.

Noten:

GAA = Gemeente-archief Amersfoort; GAS = Gemeente-archief Soest; RAU = Rijksarchief Utrecht.

1. Zie: a. Nederlands Repertorium van Familieheden (1947). Deel IV: Utrecht. Assen, 1967 en idem, deel XII, band 2 (M t/m Z): Noord-Holland. Zutphen, De Walburg Pers, 1981.
2. GAS, Oud archief, invnr. 124, Zettingen van het huisgeld over 1644-1645.
3. zie: Van Zoys tot Soest, 3e jaargang, nr. 4, blz. 11.
4. GAS, Oud Archief, invnr. 44, Lijsten van aan de runderpest gestorven beesten, 1769, 1770 en 1772.

5. GAA, Not. Arch., invnr. AT 033 a 010 (notaris W.G. van Veerssen), akte 1754-7 dd 11.2.1754.
  6. Zie bijvoorbeeld: GAA, Not. Arch., invnr. AT 033 a 010 (notaris W.G. van Veerssen), akte 1755-11 dd 14.3.1755.
  7. Aart overleed niet op 16 september zoals Ds J.J. Bos vermeldt, maar op 25 september 1866. Zie: Van Zoys tot Soest, 17e jaargang, nr. 1 (zomer 1996)
  8. RAU, Not. Arch., invnr. 445 (notaris H. Pen), akte 5388, boedelinventaris dd 10.3.1875 en invnr. 446 (notaris H. Pen), akte 5477, boedelscheiding dd 14.8.1875.
  9. RAU, Not. Arch., invnr. 444 (notaris H. Pen), akte 5261, verkoop dd 21.09.1874.
  10. Twee kranten maakten destijds melding van dit ongeval. Zie: De Soester, 20e jaargang, no. 52 (woensdag 29 juni 1932) en Soester Courant, 11e jaargang, no. 26 (vrijdag 1 juli 1932).
  11. Zie: Soester Courant, 27e jaargang, no. 58 (dinsdag 31 juli 1951).
-

Coöp. Landbouw-vereeni- ging „Soest”

Torenstraat 16 - Telef. 2114

Het adres voor

**Granen, Meel, Pluimvee-
voeders en Kunstmest.**

Uitsluitend bij ons verkrijg-
baar het door de Pluimvee-

Vereeniging aanbevolen

**Standaard-Ochtendvoeder
en Standaard-Opfokvoer.**

DE "NIEUWJAARSRECEPTIE" DRUK BEZOCHT

Redactie

Onze Historische Vereniging Soest en Museum Oud Soest mogen terug zien op een buitengewoon geslaagde "Klitsavond" op dinsdag 14 januari jl.

De zaal was vol, en de sfeer geweldig, mogelijk ook door de "traditionele boerenjongens en boerenmeisjes".

De wedstrijd, de vraag wie er het meest van onze Soester straatnamen afwist, was een onderwerp waar niemand mee klaar kwam, en daarom deksels interessant.

Een heel gezellig samenzijn, aan het begin van het jaar.

Geachte mevrouw, mijnheer,

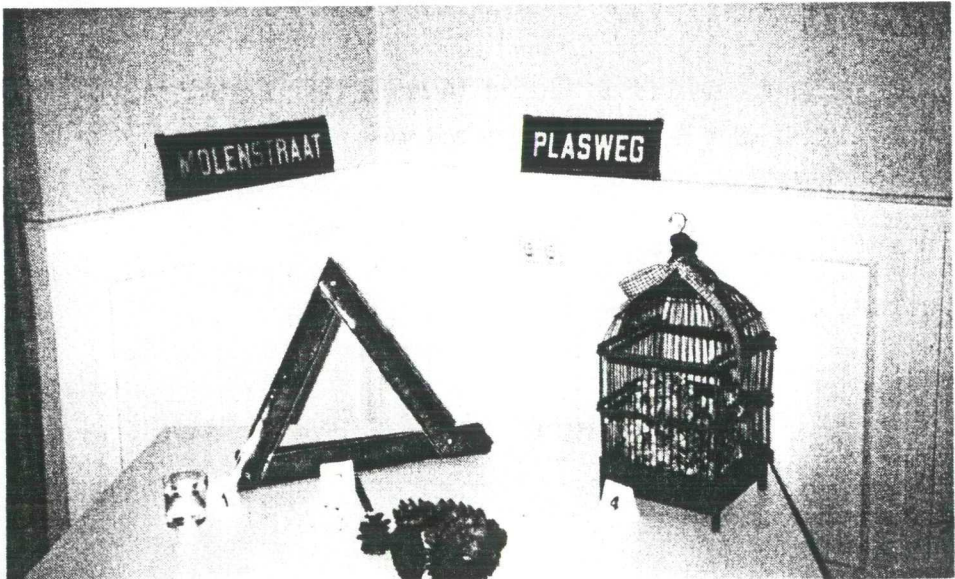
Van harte nodigen wij u uit tot het bijwonen van de Klitsavond, de Nieuwjaarsreceptie van de Historische Vereniging Soest en de Stichting Oud Soest.

Deze is vastgesteld op: Dinsdag 14 januari 1997 's avonds om 20.00 uur in 't Gildehuis' aan de achterzijde van het Museum Oud Soest, Steenhoffstraat 46 te Soest.

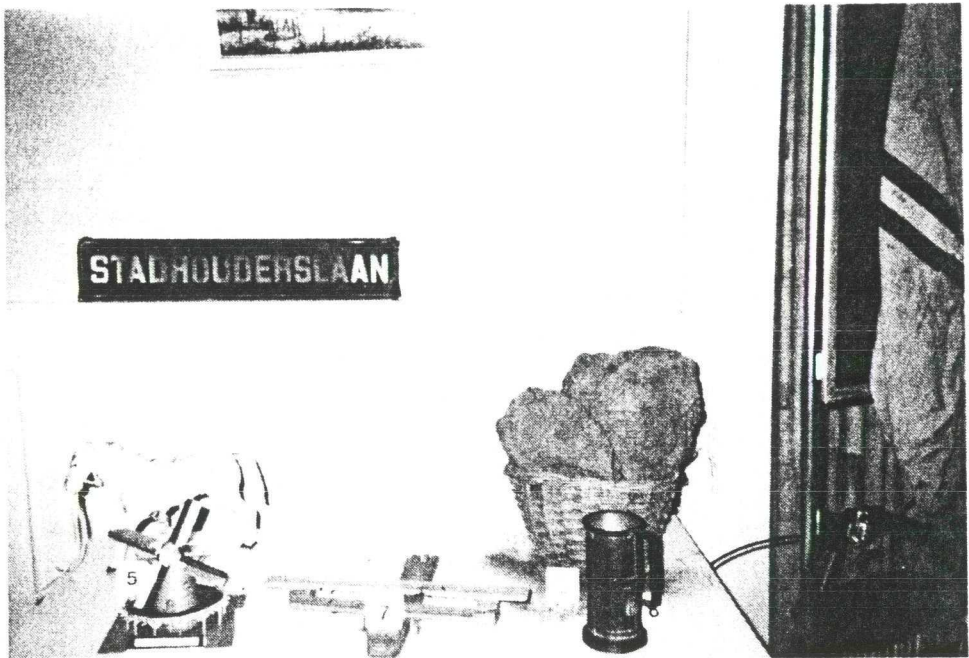
Als elkaar al het goede voor het jaar 1997 te hebben toegewenst willen wij u graag meenemen naar "De Straat waarin wij wonen".

Een hoekje van de zaal. Iedereen is bezig met zijn opgave.

1. Klarwater. 2. Driehoek, maar zijn het dennenappels of sparrenotten?

Witte Paardstraatje? - Maatweg?

REDACTIE VAN "VAN ZOYS TOT SOEST" WISSELT Redactie

Zeventien jaargangen van "Van Zoys tot Soest" zijn er inmiddels uitgekomen. De eerste vijf onder redactie van F.S.J. Knaapen, en de volgende twaalf heb ik verzorgd. Eigenlijk veel te lang, want er moet weer nodig nieuwe aanpak komen, maar ik deed het zo graag.

Daarom heb ik nu besloten de redactie aan anderen over te laten en ik wens die opvolgers veel succes, en hetzelfde plezier dat ik er aan beleefd heb.

En mag ik al diegenen die mij geholpen hebben met het aanleveren van artikelen, met typewerk, met de lay-out verzorging, het fotomateriaal e.a. heel hartelijk danken.

P.J. van den Breemer

BEVOLKINGSGEGEVENS SOEST 1813

door Dick van Fulpen

Als afsluiting van de "Bevolkingsgegevens Soest 1813" volgt nog de tekst van de eindnoten. Mogelijk zijn de kleine cijfertjes hier en daar over het hoofd gezien, daarom in de eerste kolom het nummer en de oorspronkelijke tekst en in de tweede kolom een korte uitleg.

1. een map met gegevens betreffende een bevolkings-onderzoek   geregistreerd onder (voorlopig) nummer 356
2. Eemlandse Klappers   Toegangen op archiefbestanddelen betrekking hebbend op Eemland. Bewerkt door J.H.M. Putman en H.A. Burgman-Feenstra. Uitgegeven door de Genealogisch Documentatie Service.
3. tuijslegger   een persoon die slaapgelegenheid huurt.
4. Lambroek   waarschijnlijk wordt Langbroek bedoeld.
5. Maria Karsemijer   dit moet zijn Wilhelmina.
6. {3 Is:}   misschien wordt hiermee Isselt bedoeld?
7. in de kamers van Wouter Groenestijn   bij sommige huishoudens wordt de term "in een kamer" (of een variant daarvan) genoteerd, niet duidelijk is of hier bedoeld wordt dat een huis wordt gehuurd of inderdaad één of meer kamers; ook is niet duidelijk of het om de laatst vermelde persoon gaat of alle.
8. Peter Broek   het huishouden van Peter Broek kwam twee keer voor, waarbij Antje de andere keer als Alida was genoteerd.
9. Metje Berg   dit moet vrij zeker Metje *Dijkgraaf* zijn.
10. Hendrik de Bruijn   Hendrik is een onecht kind van Grietje en Gerrit, de bouw knecht van de molen (EK 13/25).

11. conscrit actief   conscrit (actif): de man is ingeschreven voor de dienstplicht, later kan hij worden uitgeloot en hoeft dan niet in actieve dienst.
12. Hendrik Butselaar,   met Stijntje Hendrikse de Beer.
(31), Soest, rk, getrouwd
13. Jan Butselaar,   met Maria Janse Schimmel.
(26), Soest, rk, getrouwd
14. Willemijntje van de   = Gijsbert Aalbertse Broek.
Berg, weduwe van
G. Broek
15. Stijntje de Beer,   dit moet vermoedelijk 16 jaar zijn.
41, Soest, rk
16. Willem Bakker, 13   voor de namen van Willem, Caatje en
Caatje Bakker, 22   Grietje is een accolade geplaatst, de
Grietje Bakker, 20   betekenis daarvan is niet duidelijk.
17. Grietje Bakker, 20   achter de namen van Grietje en Mietje
Mietje Bakker, 14,   is een accolade geplaatst, wellicht
Duitsland   verblijven zij beide in Duitsland?
18. Willemijntje   = Rosegaard.
Rosegad
19. Geert Klaasse, 17   Geert, Hendrik en Klaas zijn kinderen
Hendrik Klaasse, 15 en   uit het huwelijk van Willemijntje met
Klaas Klaasse Hilhorst,   Klaas Hilhorst.
13
20. Raalt   mogelijk Raalte.
21. Armeloo   waarschijnlijk wordt Ermelo bedoeld.
22. Carkelle   mogelijk een verbastering van Crailo.
23. Hendrik Fokking, 21   Hendrik en Harmen zijn kinderen uit het
huwelijk van Hannes met Gerritje.
Harmen Fokking, 23   Kerkhof.
24. Gerrit van Fulpen,   dit moet zijn Rut Jacobse van Fulpen.

25. Aalbert van der Linden	Aalbert is een onecht kind van Aalt
26. te Muijen	misschien dat Muiden wordt bedoeld.
27. voorkinderen zijn: Rijkje Schouten, 30 Paternella Schouten, 27 Aart Schouten, 25	uit het huwelijk van Oetje met Aart Schouten.
28. Jan de Hoog, fuse- lier	de gegevens van Jan zijn op een apa- velletje genoteerd.
29. opgebracht	= opgevoed.
30. Paterburn	dit zal Paderborn moeten zijn.
31. Evert van 't Klooster, 23	dit moet zijn Aard.
32. Maria Jacobse, 60	Maria Jacobse Hooft.
33. Marsdijk	mogelijk wordt Maartensdijk bedoeld
34. de weduwe van Gijsbert de Ruijg	= Jannetje Veenhuijsen.
35. Weerdenbroek	dit kan Waardenburg zijn, dat ligt bij Everdingen waar Mijntje en Hann vandaan komen.
36. Maria van Ente, 42	= van Nooten
37. Zandvoort	hier kan ook het indertijd onder Ba gelegen gebied bedoeld zijn.
38. Stijntje, 20 Rijkarda, 19 en Toon Lootensteijn, 17	Stijntje, Rijkarda en Toon zijn kin- ren uit het huwelijk van Wilhelmus Antje Janse Kok.
39. Hendrik Mijer, 46, Osnabrug	Osnabrück?
40. Onwijs	= Onwezen.
41. Aart Hendrikse van Oijen	waarschijnlijk Van den Berg.
42. Pietermel Pelle- grom, (35), Soest, ger. van eerste huwelijk	van Aart en Cornelia van Gunster.

43. zalemaker	zadelmaker?
44. Annetje Steenbeek, bij P. de Ruijg in huis	Annetje is bij het huishouden van Pie- ter de Ruijg vermeld als Antje Steen- beek.
45. Hannus Steekelen- beek, 48	= Tichelenbeek.
46. uit eerste huwe- lijk: Lammert van der Wijde, 27 Jan van der Wijde, 30 Wessel van der Wijde, 28 Willemke van der Wijde, 20	uit het huwelijk van Maritje en Willem Janse van der Wijden.
47. Evertje Jacobs, 62	Evertje Jacobs Sandbrink.
48. Arie Torné, 67, Oudenbroek, barbier	Oldenbroek? overigens kwam ook Arie Torné twee keer in het overzicht voor.
49. Dirkje van der Horst, weduwe van Tam- mer, 28, Lis	Lisse?
50. Aaltje Dongeveld, weduwe van Zeeft, 48	Zeeft = Cornelis Gijsbertse Sukel.
51 Klaas Gijsbertse Zeeft	= Sukel.

Eerste Soester

Rund-, Kalfs- en =

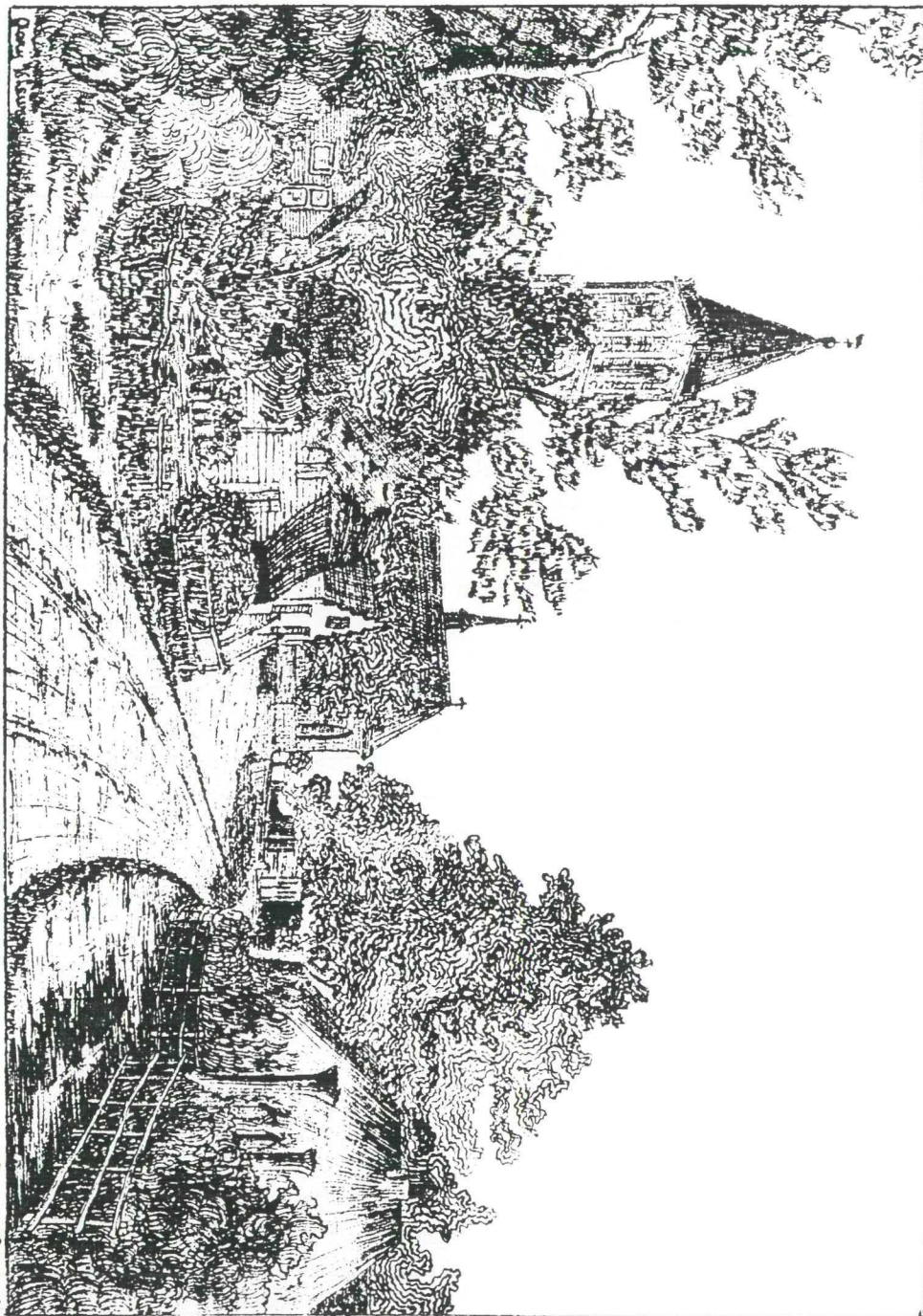
= **Varkensslagerij**

OPGERICHT 1876

STEENHOFSTRAAT 45 - SOEST - TEL. 377

B. H. DUWEL

Toen de pastoor de zegen gaf.
Nam de boer zijn hoed niet af.
Want hij zei: is de zegen goed
Dan gaat ze ook wel door m'n hoed.

Oud Soest

